

۲۰۰

دگر جمع

گزیده بیانات آیت الله عابدینی

خطبه‌های نماز جمعه ۱۴ دی ماه ۱۴۰۳

سازمان مجله قرین

نشریه ذکر جمعه
با هدف انتشار گزیده بیانات
ائمہ جمعہ قزوین در خطبه‌های نماز
جمعه، هر هفته به صورت الکترونیکی از
طریق شبکه‌های اجتماعی ستاد نماز
جمعه منتشر می‌گردد.
لازم به ذکر است متن بیانات ائمہ
محترم جمعہ، با حذف و اضافات و
ویرایش همراه است و سعی شده
است جهت مطالعه و بهره‌جویی
هرچه بهتر مخاطبین گرامی، اهم
محورها ارائه گردد.

خطبه اول

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ
الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّد
وَأَلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ وَاللَّعْنُ
الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى قِيَامِ
يَوْمِ الدِّينِ.
أُوصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَنَظْمِ أَمْرِكُمْ.

فرصت‌های بندگی در آموزه‌های اسلام

قَالَ اللَّهُ الْحَكِيمُ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ:

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ﴾^۱

۱. اگر مردم شهرها ایمان بیاورند و مراقب رفتارشان باشند، درهای نازونعمت را از آسمان و زمین به رویشان می‌گشاییم؛ ولی متأسفانه آیه‌ها و نشانه‌هایمان را دروغ می‌دانند. ما هم به‌سزای کارهای زشتشان، گرفتار عذابشان می‌کنیم (اعراف: ۹۶).

آیین اسلام، آموزه‌ها و مطالب نورانی قرآن کریم و روایات دینی ما، فرصت‌های معنوی فراوانی را به ما نشان داده‌اند. [آنچه] در آیات قرآن، روایات و مناسک و مراسم دینی آمده است، هرکدام فرصتی هستند. در میان ما مردم، بعضی از مؤمنان توفیقات بیشتری دارند و از این فرصت‌ها بیشترین استفاده را می‌کنند. خیلی وقت‌ها هم ممکن است ما از کنار این فرصت‌ها عبور کنیم؛ ولی از آن‌ها استفاده نکنیم. این فرصت‌ها بسیار هستند. بعضی از آن‌ها را در خطبه اول نام می‌بریم:

فرصت دعا

یکی از این فرصت‌ها دعا است. از فرصت دعا، بعضی استفاده می‌کنند و بعضی استفاده نمی‌کنند. در هر نمازی این فرصت دعا را داریم: در قنوت نماز، در ذکر نماز و در پایان نماز به صورت دعاهایی که در هر ماه یا هر روز سفارش شده است. توجه کنیم که وقت دعا، از خدا چه می‌خواهیم. بفهمیم آنچه درخواست می‌کنیم چیست. این بسیار مؤثر است و

در زندگی ما تأثیر می‌گذارد. همان زمانی که ما دعا می‌کنیم: ﴿... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً...﴾^۱ حرف عده‌ای هم این است که ﴿... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا...﴾^۲ [این‌ها] دیگر حسنه نمی‌خواهند و هرچه در دنیا هست، دنبال آن هستند.

به همین ترتیب، زندگی‌ها با دعا تنظیم می‌شود: آن‌که می‌گوید: «... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً...»، در روزهای زندگی‌اش هم دنبال لقمه حلال می‌رود، دنبال شغل مفید و حلال قدم برمی‌دارد، رفتارش را با حلال تنظیم می‌کند و به فکر آخرت خود است؛ اما آن‌که می‌گوید: ﴿... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا...﴾، هرچه از دنیا که شد، حلال یا حرام، حق یا ناحق، فرقی برای او نمی‌کند. پس دعا تنظیم‌کننده زندگی است. باید از این فرصت روز جمعه استفاده کنیم و مفصل در چندین خطبه، فقط راجع به دعا [صحبت کنیم].

۱. اشاره به آیه سوره بقره: «وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ». ترجمه: عده‌ای این‌طور دعا می‌کنند: «(خدایا، هم در این دنیا به ما خوبی بده و هم در آخرت و از عذاب جهنم حفظمان کن)».

۲. اشاره به آیه ۲۰۰ سوره بقره: «فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ». ترجمه: وقتی اعمال حجّتان را تمام کردید، خدا را همان‌طور یاد کنید که پدران‌تان را به رسم جاهلیت یاد می‌کردید و بلکه بهتر از آن. بعضی دعاکنندگان این‌طور دعا می‌کنند: «(خدایا، به ما فقط در همین دنیا بده!)» خب، دیگر در آخرت بهره‌ای ندارند!

قرآن هم فرمود:

﴿قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ صَلِّ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِرِزَامًا﴾^۱

ای فرستاده و رسول ما، به مردم بگو: اگر دعا نکنید، با خدا ارتباط نداشته باشید و از خدا درخواست نکنید، خدا هم به شما اعتنا نمی‌کند و اهمیت نمی‌دهد:

تا نگرید طفل کی نوشد لبن

تا نبارد ابر کی روید چمن^۲

این گل و گیاه با بارش باران هستند. آن طفلی هم که شیر می‌خورد، با گریه‌اش نشان می‌دهد که احتیاج [به شیر] دارد. ما هم باید در پیشگاه خدا از این فرصت استفاده کنیم.

۱. به بت‌پرست‌ها بگو: «اگر برای دعوتتان به اسلام نبود، خدا اعتنایی به شما نمی‌کرد؛ چون آیه‌های الهی را دروغ دانسته‌اید. بالاخره نتیجه این کار برای همیشه گریبان‌تان را خواهد گرفت» (فرقان: ۷۷).

۲. مولانا، مثنوی معنوی

فرصت استغفار

فرصت دیگر استغفار است. مخصوصاً از این جهت که ما در مرکز فصل استغفار قرار گرفته‌ایم. ماه استغفار [ماه] رجب است. فصل استغفار می‌گوییم؛ برای اینکه رجب، شعبان و رمضان از مهم‌ترین فرصت‌ها برای استغفار هستند. این، فصلی از سال ماست. باید از روزها، شب‌ها و لحظه‌های این ماه‌های برکت و رحمت، برای استغفار استفاده کنیم. جز اینکه در نماز شب، هفتاد بار ((أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ)) می‌گوییم، در فرصت‌هایی که طول روز پیش می‌آید نیز بسیار استغفار کنیم. برای این منظور، این آیات سوره مبارک نوح را یادآوری می‌کنم که حضرت نوح عليه السلام گفت:

﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا. ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا. ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا سِتْكَبَارًا. ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا. ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا. ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا. ﴿١٠﴾ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا. ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ

بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا. ﴿١٢﴾
مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا. ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا. ﴿١٤﴾

﴿قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا. ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا.﴾: بارالها! تو که شاهد هستی که من شب و روز تبلیغ کردم و مردم خودم را دعوت کردم؛ اما هرچه من آن‌ها را دعوت کردم که با خدا باشند، آن‌ها فرار کردند، اعتنا نکردند و اهمیت قائل نشدند.

﴿وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ...﴾. هرچه من دعوتشان کردم تا تو که خدای آن‌ها هستی، آن‌ها را بیامرزی و ببخشی، انگشتانشان را در گوش‌هایشان گذاشتند؛ یعنی گفتند: «دیگر این قدر نگو! ما نمی‌خواهیم بشنویم.» با پیغمبرشان این‌گونه برخورد کردند.

۱. نوح گله کرد: «خدایا، من قوم خودم را شب و روز به‌سویت دعوت کردم؛ ولی دعوتم جز فرار از حق، سودی برایشان نداشت! من هر بار دعوتشان می‌کردم تا آن‌ها را بیامرزی، انگشت‌هایشان را در گوش‌هایشان فرومی‌کردند، جامه‌هایشان را بر سر می‌کشیدند، بر نشیندن حرف‌هایم مُصر بودند و دعوتم را با غرور خاصی رد می‌کردند؛ با وجود این، باز هم با صدای بلند به‌سویت دعوتشان کردم و حقایق را در جمع‌های عمومی و خصوصی، آن‌هم به بهترین روش، با آن‌ها در میان گذاشتم و گفتم: 'از خدا آمرزش بخواهید که او بسیار آمرزنده است؛ تا باران‌های پی‌درپی برایتان بفرستد، اموال و اولادتان را زیاد کند و باغ‌های سرسبز و نهرهای پرآب در اختیارتان بگذارد! چه‌تان شده که به بزرگواری خدا امید ندارید؟! در حالی که او شما را مرحله‌به‌مرحله می‌آفریند.' (نوح: ۵ تا ۱۴).

﴿...وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا﴾: من گفتم: «بیاید دعا کنید»؛ [اما] آن‌ها لباسشان، مثلاً پالتو، کت یا عبایشان را روی سرشان کشیدند. [یعنی] قیافه گرفتند، استکبار کردند و کبر ورزیدند.

﴿ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا﴾ ۸ ﴿ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا﴾ ۹ ﴿فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا﴾: باز هم آشکارا داد زدم و گفتم: «بیاید! ارتباطتان را با خدا قطع نکنید!» هم علنی و هم سرّی، آن‌ها را راهنمایی کردم. خدایا! من خیلی به آن‌ها گفتم: «استغفار کنید! پروردگارتان می‌خواهد شما را بیامرزد. از این فرصت استغفار استفاده کنید.» همچنین گفتم:

﴿يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا﴾ ۱۱ ﴿وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا﴾: اگر استغفار کنید، خدا رحمتش را از آسمان فراوان برای شما فرومی‌ریزد و باران رحمت او کم نمی‌شود. به مالتان برکت می‌دهد و فرزندانان را زیاد، باغ‌هایتان را آباد و نهرهایتان را آبدار و جاری می‌کند.

﴿مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا. ﴿۱۲﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا﴾: چرا به خدا امید نمی‌بندید و با او ارتباط برقرار نمی‌کنید؟! او خالق شماست. به او پناه ببرید. هر درد، مشکل و گرفتاری شخصی در دل داریم که کسی خبر ندارد، [یا هر مشکلی] در خانواده یا در شهر و مملکت ماست؛ [در] همه این‌ها به خدا پناه ببریم، از خدا درخواست کنیم و از فرصت استغفار استفاده کنیم. امام صادق علیه السلام در حدیثی فرمودند:

«مَا ضَاعَ مَالٌ فِي بَرٍّ وَلَا بَحْرٍ إِلَّا بِتَضْيِيعِ الزَّكَاةِ؛ فَحَصِّنُوا أَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ وَدَاوُوا مَرَضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ وَادْفَعُوا أَبْوَابَ الْبَلَاءِ بِالِاسْتِغْفَارِ.»^۱

درهای بلا را با استغفار ببندید و نگذارید در بلا به زندگی شما باز شود. راجع به استغفار به همین اندازه اکتفا می‌کنیم؛ وگرنه باید ماه‌ها و روزها درباره استغفار صحبت کرد. این فرصت در آیات و روایات، بسیار برای ما مطرح شده است.

۱. محمد بن حسن حر عاملی، وسائل الشیعه، به تحقیق محمدرضا حسینی جلالی، ج ۹، قم: آل‌البتیة علیهم السلام لاحیاء التراث، ۱۴۱۶ق، ص ۲۸؛ ترجمه: هر مالی که در خشکی و دریا نابود شده است، فقط به سبب فرو گذاشتن زکات است؛ پس دارایی خود را با زکات حفظ کنید، بیماران را با صدقه درمان کنید و درهای بلا را با استغفار ببندید.

فرصت تقوا

فرصت سوم که باید در زندگی خودمان ببینیم و از آن استفاده کنیم، تقواست. چنین نباشد که فقط با کلمه «تقوا» بازی کنیم و بگوییم: «تقوا چیز خوبی است.» تقوا را باید در زندگی، اخلاق و رفتار خودمان ببینیم. بارها عرض کرده‌ایم: تقوا یعنی دانایی و عقل؛ تقوا یعنی توانایی، امیدواری و استحکام دل. آدمی که عقل نورانی و اراده قوی دارد، خود معنای تقواست. [این یعنی] حاج قاسم سلیمانی است، یعنی سید حسن نصرالله، یعنی رهبر عزیز و حکیم مقاومت، امام انقلاب ما، امام خامنه‌ای ظله که هم عقل روشن و هم اراده محکم دارند. می‌گویند باید این را کسب کنیم. این با نماز، ذکر و عبادت ایجاد می‌شود. قرآن هم فرمود:

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾^۱

۱. نک: پانوش ۱

اگر مردم اهل ایمان و تقوا باشند، ما برکاتمان را از آسمان و زمین به روی آن‌ها می‌گشاییم. این برکات مادی و معنوی، برکات زمینی و آسمانی در وجود انسان باتقوا، در زندگی شخصی او، در خانواده و جامعه او دیده می‌شود تا جامعه پاک باشد؛ از حرام، از حریص بودن به دنیا، از دروغ و دغل، از نفاق و از ظلم پاک باشد. حلال زندگی کنیم. این همان تقواست. آن‌گاه عقل نورانی و اراده محکم می‌شود. آدمی که بی‌تقوایی می‌کند، بی‌اراده می‌شود. اگر اراده هم کند، اراده او برکت ندارد؛ اما انسان باتقوا اراده و عقل بابرکت دارد و مال و اولاد او بابرکت می‌شود.

فرصت جمعه

فرصت چهارم جمعه است. جمعه بسیار مهم است؛ مخصوصاً نماز جمعه. البته همه لحظات جمعه، شب و روز جمعه، اهمیت دارد؛ آن‌قدر اهمیت دارد که مثلاً گفته‌اند: در نماز مغرب و عشا، به سوره جمعه اهمیت بدهید و سوره جمعه را بخوانید. در نماز صبح

جمعه، سورهٔ جمعه را قرائت کنید. در نماز مغرب و عشاء غروب جمعه هم سورهٔ جمعه را بخوانید. معلوم می‌شود آنجا با ما کار دارند که این همه نشانی آنجا را می‌دهند. فرصتی است که باید آن را قدر بدانیم. این فرصت را آیهٔ ۹ سورهٔ جمعه [بیان می‌کند]:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۗ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾^۱

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ...﴾: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، وقتی قرار است در نماز جمعه حاضر شوید، با سرعت بروید. نمی‌گویید: «بروید»؛ می‌فرماید: «بشتابید.»
 ﴿...وَذَرُوا الْبَيْعَ...﴾: دیگران را هم با خودتان همراه کنید؛ [نه اینکه] بگویید: «می‌خواهم مغازه‌ام باز باشد. می‌خواهم دنبال فلان کاروکاسبی بروم.»

۱. مسلمانان! در روز جمعه وقتی برای نماز اذان می‌گویند، به طرف ذکر خدا بشتابید و کسب‌وکار را رها کنید. این برایتان بهتر است؛ البته اگر به برکت‌هایش پی ببرید (جمعه: ۹).

در آن ساعت، این‌ها را رها کنید. پس از نماز بروید.
 ﴿...ذَالِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ﴾: این به درد شما
 می‌خورد و برای شما فرصت است. خیر و برکت زندگی
 شما در همین است؛ به شرط آنکه بدانید و بفهمید.
 در ادامه می‌فرماید:

﴿وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا
 عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾

﴿...وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ﴾: اگر نگران رزقتان هستید،
 بهترین روزی‌دهنده خداست. [اگر] می‌خواهید رزق
 شما بیاید، باید با خدا ارتباط بگیرید؛ چون کلید رزق
 دست اوست. اوست که شیر رزق را باز می‌کند که
 فراوان شود یا می‌بندد و رزق تنگ می‌شود. به این
 توجه داشته باشیم.

راجع به نماز جمعه حدیثی بگویم که عرض بنده
 کامل‌تر شود:

۱. آن‌ها وقتی کاروان تجاری یا سرگرمی بیهوده‌ای می‌بینند، سریع به طرفش می‌روند و تو را در حال خواندن خطبه‌های نماز جمعه
 تنها می‌گذارند! بگو: «پاداشی که پیش خداست، از این سرگرمی‌ها و تجارت‌ها بهتر است و خدا بهترین روزی‌دهنده‌هاست (جمعه):

«مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الدَّيْلَمِيُّ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلْتُ
جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ: 'لِمَ سُمِّيَتِ الْجُمُعَةُ جُمُعَةً؟'
قَالَ: 'لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَمَعَ فِيهَا خَلْقَهُ لِوَلَايَةِ مُحَمَّدٍ
وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.'»^۱

از حضرت امام صادق عليه السلام سؤال شد: چرا روز جمعه را جمعه نام گذاری کردند؟ حضرت عليه السلام فرمودند: برای اینکه روز جمعه خدا مخلوقات خودش را جمع می کند. این ها جمع می شوند که بگویند: «خدایا! الان در این دنیا، ولی بعضی ها آمریکا و انگلیس، نفاق و دروغ، ظلم و بدی است؛ ولی آن ها شیطان است. اما ما جمع شده ایم که بگوییم ولی ما خداست؛ ولی ما رسول خدا صلى الله عليه وآله و ائمه عليهم السلام هستیم.» مثل همین جمعیت باشکوه از برادران و خواهران نمازگزار که الان در اینجا شرف حضور دارند. جمعه روز پیمان با ولایت است.

۱. محمد بن سلیمان دیلمی از پدرش نقل می کند که گفت: از امام جعفر صادق عليه السلام پرسیدم: «چرا روز جمعه را جمعه نامیدند؟» فرمود: «(زیرا خداوند متعال مردم را برای ولایت پیامبر صلى الله عليه وآله و اهل بیتش عليهم السلام جمع کرد).»

فرصت اعتکاف

پنجمین فرصت هم اعتکاف است. اعتکاف هم فرصتی است. اصل اعتکاف در ماه مبارک رمضان [است]. ماه رجب هم سنت است؛ سنت بزرگان و علمای ما بوده است: شیخ بهایی و شیخ لطف‌الله میسی بیش از چهارصد سال پیش در همین قزوین مراسم اعتکاف را به پا می‌کردند. سپس هر دو از اینجا به اصفهان هجرت کردند. به آنجا هم که رفتند، باز هم آنجا اعتکاف را برپا داشتند؛ اعتکاف پیش روی ماست. هرطور می‌توانیم باید بازار اعتکاف را گرم نگه داریم؛ [با] حضور در اعتکاف یا کمک به [برپایی] اعتکاف، روحانیان معظم با حضور در میان فرزندان معتکف و راهنمایی آن‌ها. حتی نذر اعتکافی داشته باشیم و برای اعتکاف خرج کنیم تا این سنت الهی، معنوی و اثرگذار هرچه بیشتر خودش را نشان بدهد.

این سه، اعتکاف و حج و جمعه، وجه مشترک دارند. تقوا مهم‌ترین وجه مشترک اعتکاف، جمعه و حج است؛ یعنی در اعتکاف دنبال تقوا هستیم. دیگری ذکر است:

در اعتکاف می‌خواهیم همواره و همه‌جا فقط به یاد خدا باشیم. دیگری اجتماع است. گفته‌اند: تا جایی که ممکن است در مسجد جامع جمع شوید. [اگر در] مسجد جامع جا نشد، در مساجد دیگر که مرکز هستند اجتماع کنید. این اجتماع کردن و دنبال تقوا و ذکر بودن، هم در نماز جمعه، هم در اعتکاف و هم در حج هست.

از خدا می‌خواهیم ما را مورد مغفرت خودش قرار بدهد. از خدا می‌خواهیم نمازهای جمعه ما هر روز جمعه باشکوه‌تر از گذشته در همه‌جا ی کشور و در همه‌جا جهان اسلام برگزار شود. از خدا می‌خواهیم اعتکاف امسال ما بهتر و بارونق‌تر از سال‌های گذشته برگزار بشود ان شاء الله.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

خطبه دوم

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ
 وَالْمُرْسَلِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى عَلِيِّ أَمِيرِ
 الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ
 وَعَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَعَلَى
 عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ
 وَعَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلَى
 عَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَعَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ
 مُحَمَّدٍ وَعَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلَى الْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمُنتَظَرِ
 الْمَهْدِيِّ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.
 أَوْصِيكُمْ عِبَادَ اللَّهِ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَنَظْمِ أَمْرِكُمْ.

مناسبت‌های هفته

فرارسیدن ماه رجب

بار دیگر فرصت نورانی ماه شریف رجب را گرامی می‌داریم.

ماه رجب که ماه اعتکاف، استغفار، دعا و درخواست از پیشگاه خداست. در این زمینه رسول خدا ﷺ فرمودند:

رَجَبٌ شَهْرُ الْإِسْتِغْفَارِ لِأُمَّتِي. أَكْثَرُوا فِيهِ مِنْ
الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ. وَسُمِّيَ شَهْرُ رَجَبٍ شَهْرَ
اللَّهِ الْأَصَبِّ لِأَنَّ الرَّحْمَةَ تُصَبُّ عَلَى أُمَّتِي فِيهِ صَبًّا.
وَيُقَالُ الْأَصَمُّ لِأَنَّهُ نُهِيَ فِيهِ عَنْ قِتَالِ الْمُشْرِكِينَ.
وَهُوَ مِنْ الشُّهُورِ الْحُرْمِ. فَقُولُوا: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ
وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ».^۱

«رَجَبٌ شَهْرُ الْإِسْتِغْفَارِ لِأُمَّتِي. أَكْثَرُوا فِيهِ مِنْ
الْإِسْتِغْفَارِ فَإِنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»: ماه رجب ماه استغفار
است. امت من این امر را جدی می‌گیرند. زیاد در ماه
رجب استغفار کنید. خدا آمرزنده و مهربان است.
شما بخواهید؛ او هم به شما عنایت می‌کند. گناهان
بخشیده می‌شوند، انسان سبک می‌شود و دل او
آرامش پیدا می‌کند و نورانی می‌شود.

۱. محمدباقر مجلسی (علامه مجلسی)، زاد المعاد، بیروت: الأعلمی للمطبوعات، ۱۴۲۳ق، ص ۱۲؛ ترجمه: رجب برای امت من ماه استغفار است. در این ماه بسیار استغفار کنید که خداوند آمرزنده مهربان است. رجب را ماه اصبّ خدا نامیده‌اند؛ زیرا در این ماه باران رحمت بر امت من فراوان می‌بارد. به آن ماه اصمّ نیز می‌گویند؛ زیرا در این ماه از جنگ با مشرکان نهی شده است و از ماه‌های حرام است. پس این ذکر را بگویید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» (از خدا آمرزش می‌طلبم و می‌خواهم که توبه مرا بپذیرد).

«وَسُمِّيَ شَهْرُ رَجَبٍ شَهْرَ اللَّهِ الْأَصْبَّ لِأَنَّ الرَّحْمَةَ تُصَبُّ عَلَى أُمَّتِي فِيهِ صَبًّا»؛ ماه رجب را ماه اصب خدا گفته‌اند؛ زیرا ماهی است که خدا رحمت خودش را فراوان می‌ریزد و رحمت خدا در ماه رجب بسیار شامل حال اهل استغفار و بندگان خدا می‌شود. «فَقُولُوا: 'أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ'»؛ سپس حضرت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ راهنمایی کردند که همیشه بگویید: «از خدا طلب مغفرت و جبران و بخشش می‌کنم و از او می‌خواهم توبه مرا بپذیرد.» به خاطر اهمیت مسئله، این را ویژه تکرار کردم.

شهادت حضرت امام علی النقی عليه السلام

شهادت حضرت امام علی النقی، امام هادی عليه السلام را تسلیت عرض می‌کنم. آن حضرت عليه السلام در حدیثی فرمودند:

«مَنْ اتَّقَى اللَّهَ يُتَّقَى وَمَنْ أَطَاعَ اللَّهَ يُطَاعُ وَمَنْ أَطَاعَ الْخَالِقَ لَمْ يُبَالِ سَخَطَ الْمَخْلُوقِينَ وَمَنْ أَشْخَطَ

الْخَالِقَ فَلْيُيقِنَنَّ أَنْ يَحُلَّ بِهِ سَخَطُ الْمَخْلُوقِينَ.»^۱

هرکس تقوای الهی پیشه کند و با تقوا زندگی کند، خدا او را حفظ می‌کند: آبرو، شخصیت و ایمان او را حفظ می‌کند و نمی‌گذارد او به لغزش و انحراف مبتلا شود؛ اما اگر تقوا نداشته باشد و بی‌تقوایی پیشه کند، ممکن است راه‌های بدی را برود، زندگی بدی داشته باشد، با زبانش به دیگران ظلم کند و با قلمش به دیگران آسیب برساند. اگر باتقوا باشید، خدا شما را حفظ می‌کند.

«وَمَنْ أَطَاعَ اللَّهَ يُطَاعُ»: هرکس خدا را اطاعت کند، گویی همهٔ عالم مطیع او می‌شوند. حقیقتاً جز این نیست. به حاج قاسم سلیمانی بنگریم و ببینیم چطور همه حرف او را گوش می‌کردند: [در] یمن، عراق، لبنان و فلسطین حرف او را گوش می‌کردند. [همچنین] به افغانستان رفت و تأثیرگذار شد. چطور این قدر حرف او را گوش می‌کردند؟ زیرا او مطیع خدا بود. گاهی زن و بچهٔ آدم حرف او را گوش نمی‌کنند. باید ببینیم

۱. حسن بن علی بن شعبهٔ حرانی، تحف العقول، به تصحیح علی‌اکبر غفاری، قم: جامعهٔ مدرسین، ۱۳۶۳ش، ص ۴۸۲؛ ترجمه: هرکه از خدا پروا کند، دیگران از او پروا می‌کنند. هرکه خدا را فرمان برد، دیگران فرمان بردارش می‌شوند. هرکه از خالق اطاعت کند، دیگر هیچ‌باکی از غضب و خشم مخلوق نداشته باشد و هرکه خدا را به خشم آورد، یقین بداند که دچار خشم مخلوقات خواهد شد.

چطور زندگی می‌کنیم که بچه‌های خودمان حرف ما را گوش نمی‌کنند. اما گاهی می‌بینیم همه عالم مطیع [انسان] می‌شوند. این یعنی تو خدا را اطاعت کن؛ بین خدا با توجه می‌کند.

«وَمَنْ أَطَاعَ الْخَالِقَ لَمْ يُبَالِ سَخَطَ الْمَخْلُوقِينَ»:
هرکس مطیع خالق شود و بگوید: «من فقط می‌خواهم خدا را اطاعت کنم» [دیگری ترسی از خشم مخلوقات نداشته باشد]. گفتند: «اگر این کار را بکنی، همه عالم علیه تو می‌شوند!» گفت: «اهمیتی برای من ندارد. من برای اطاعت فرمان خدا به کربلا می‌روم. من راحت هستم؛ [حتی اگر] کشته شوم و تمام یزیدیان در مقابل من باشند؛ زیرا خدا این‌گونه می‌پسندد: پسندم آنچه را جانان پسندد».

«وَمَنْ أَشَخَطَ الْخَالِقَ فَلْيُتَّقِنْ أَنْ يَحُلَّ بِهِ سَخَطُ الْمَخْلُوقِينَ»:
در مقابل، اگر کسی خدا را خشمگین کند و مطیع خدا نباشد، یقین بداند به خشم مخلوقات گرفتار خواهد شد؛ همان مخلوقاتی که او برای جلب رضایت آن‌ها خدا را خشمگین می‌کند، همان مخلوقات هم علیه او خواهند شد. این‌ها

درس‌های بزرگی است که ما از ائمه عليهم‌السلام یاد می‌گیریم. امام هادی عليه‌السلام درس‌های بزرگی به ما یاد دادند که ان‌شاءالله سرلوحهٔ زندگی ما باشد.

سالروز حماسهٔ هویزه؛ روز شهدای دانشجو

[سالروز] شهادت سیدحسین علم‌الهدی و همراهان مجاهد و مظلوم او در هویزه [است]. بعضی برای راهیان نور رفته‌اند؛ بعضی از عزیزان [هم] در زمان دفاع مقدس [حضور داشته‌اند و] هویزه را می‌شناسند، شرایط آن را شنیده‌اند و از سختی‌های این شهدای گران‌قدر در مقاومت در مقابل بعثی‌ها خبر دارند. این‌ها آنجا در نهایت مجاهدت و در نهایت مظلومیت به شهادت رسیدند. خدا روح آن‌ها را با ارواح انبیا و اولیا عليهم‌السلام محشور بفرماید.

از آنجایی که بیشتر آن‌ها آن زمان دانشجو بودند، همین مناسبت را روز شهدای دانشجو گفته‌اند. دانشجوهای ما! ببینید شما چه الگوهای بزرگی داشتید.

امروز هم شما پیرو آن‌ها باشید. البته خدا را شاکر هستیم که همان جوّ جهادی و معنوی در میان بسیاری از دانشجوهای ما رواج دارد و هر روز هم بیشتر می‌شود. اجرای توطئه استعماری کشف حجاب توسط رضاخان می‌خواهم توجه بدهم حجاب فقط این نیست که بگوییم: «یک روسری بالا و پایین می‌شود.» حجاب ما نماد مقاومت، استقامت، اقتدار و استقلال ما در مقابل اجانب و دشمنان است. آن‌ها می‌خواهند این سد مقاومت ما را بشکنند. وقتی بانوان باحجاب در خیابان‌های فرانسه و آمریکا حرکت می‌کنند، پرچم مقاومت، پرچم مظلومیت شهدا، پرچم مظلومیت زهرای اطهر علیها السلام، پرچم شعائر الله و پرچم شعارهای اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام را به انظار جهانیان نشان می‌دهند. این ارزش و اهمیت است. چرا این قدر اصرار دارند این سد را بشکنند؟ زیرا با همین شعار حجاب و با همین شمشیر عفت و حیا، سد ظلم ظالمان شکسته خواهد شد و بساط آن‌ها فرو خواهد پاشید ان شاء الله.

توافق ۱۳۲۱ آمریکا و انگلیس درباره ایران

آمریکا و انگلیس در سال ۱۳۲۱ با هم توافق کردند که در مقابل ایران آن زمان، سیاست‌هایشان را هماهنگ کنند. رفتار آن‌ها لحظه‌ای هم جز این نبوده است. همیشه پشتیبان هم بودند تا بتوانند نفوذ کنند و جلوی اقتدار ما را بگیرند. جالب این است از زمانی که آن‌ها توافق کردند، گویی بندگان خدا هم توسط علمای مجاهد و بیدارگران اقالیم قبله با خدا توافق کردند که در مقابل استعمار بایستند. این ایستادگی در سال ۱۳۴۱ به اوج خود رسید و زمینه [شکل‌گیری] جمهوری اسلامی را در سال ۱۳۵۷ فراهم کرد. الان هم ظهور منجی عالم بشریت و برجیده شدن بساط ظلم و استکبار و استعمار را زمینه‌سازی می‌کنیم.

سالروز قیام خونین مردم قم

[سالروز] قیام خونین مردم قم در اعتراض به مقاله توهین‌آمیز «ایران و استعمار سرخ و سیاه». می‌خواستند به قم و به پیشوای اهل قیام،

امام خمینی رضی الله عنه، اهانت کنند و او را از چشم مردم بپندازند. اتفاقاً همان باعث شد امام رحمة الله علیه به چشم مردم آمد. این مردم قدرشناس که می‌دانستند امام رحمة الله علیه قبله قلب‌های آنان است، قیام کردند و رژیم را به ذلت کشاندند تا انقلاب به پیروزی رسید. روز ۱۸ دی ۱۳۵۶ وقتی این مقاله مطرح شد، ما در قم طلبه بودیم. فردای آن روز، روز ۱۹ دی، طلبه‌ها تظاهرات کردند، خدمت مراجع تقلید آن زمان رفتند و به آن‌ها گفتند باید کاری کرد. خیلی از آن‌ها هم همراهی کردند و این قیام پا گرفت. البته بعد از ظهر همان روز تعدادی از طلبه‌ها و غیرطلبه‌ها در قم به شهادت رسیدند. [روز] چهلم آنان، [مردم] در تبریز قیام کردند و عده‌ای به شهادت رسیدند. در چهلم شهدای تبریز، خیلی از شهرها قیام کردند و در یزد تعدادی به شهادت رسیدند. همین سلسله شهادت‌ها به [سال] ۱۳۵۷ و پیروزی انقلاب رسید. آن‌که با خدا درمی‌افتد، خدا این‌گونه او را تنبیه و ذلیل می‌کند. این ذلت را ما در رژیم شاهنشاهی دیدیم. در مقابل، عزت امام رحمة الله علیه و عزت پیروان امام را نیز که شما مردم هستید، تماشا کرده‌ایم.

شهادت میرزا تقی خان امیرکبیر

شهادت میرزا تقی خان امیرکبیر است. آن زمان آن اندازه می‌توانستند پرچم حق، عدالت، استقلال و دین را بلند کنند؛ اما الان امیرکبیر اگر به جامعه ما نگاه کند و ایران و جغرافیای مقاومت اسلامی را تماشا کند، می‌بیند آن قدمی که آن زمان برداشته شده بود، الان به لطف خدای متعال، به اوج قله و به چه اقتداری رسیده است.

تبلیغات رسانه‌ای صهیونیست‌ها

موضوعی که هفته گذشته هم گفتم؛ ولی مهم است و جا دارد تکرار و یادآوری [کنم]: الان صهیونیست‌ها، آمریکا و انگلیس، همه با هم خیلی تلاش می‌کنند نشان بدهند در [میان] صهیونیست‌ها، آدم جلاد و خیلی بدی هست و آن هم نتانیا هو است. نتانیا هو ان شاء الله می‌میرد و به درک واصل می‌شود؛ [اما] اگر این تبلیغات آن‌ها اثر بگذارد، همین که نتانیا هو مرد، ممکن است خیال ما کمی راحت شود و بگوییم

گزیده بیانات آیت الله عابدینی در خطبه‌های نماز جمعه | ۱۴ دی ماه ۱۴۰۳

تمام شد. این توطئه است. ما باید آن قدر هوشیار باشیم که اگر صد، هزار یا ده هزار تا مثل نتانیا هو هم به جهنم واصل شدند، خشم و نفرت ما از معماران خشونت و قصابی، معماران کودک‌کشی و خون‌آشامی هر روز توفنده‌تر از گذشته ادامه پیدا کند.

مراسم سالگرد سردار قاسم سلیمانی

مراسم سالگرد سردار دل‌ها، سردار مقاومت، حاج قاسم سلیمانی الحمدلله در سراسر کشور، [همچنین] در استان ما و در شهر قزوین [برگزار شد]. همین نماز جمعه ما هم الان رنگ‌وبوی احترام به آن سردار بزرگ را به خود گرفته است. سردار [رفیعی آتانی،] فرمانده معظم [سپاه صاحب‌الامر عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ در] استان ما هم به همین مناسبت سخنرانی [کردند]. ما باید هم تشکر کنیم و هم خیلی جدی بگیریم و بدانیم که این شعائر الله است:

﴿ذَلِكَ وَمَنْ يُعِظْمُ شُعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ﴾

۱. این است آداب حج. آنان که به نشانه‌های بندگی، احترام بگذارند، این از تقوای دلشان سرچشمه می‌گیرد (حج: ۳۲).

بزرگداشت آیت‌الله مصباح یزدی

همچنین مراسم بزرگداشت عالم ولایی، یارویاور رهبر، حضرت آیت‌الله علامه مصباح یزدی [بود]. این را هم بسیار احترام می‌گذاریم. تشکر از مردم ما که برای این مسائل اهمیت جدی قائل هستند.

درگذشت شیخ قربان‌علی کریمی

حتماً این خبر را شنیدید که یکی از روحانیان معظم، مهذب، زاهد، عالم و فرهیخته به نام شیخ قربان‌علی کریمی، هفته گذشته از دنیا رفتند. ایشان شاگرد برجسته مکتب آیت‌الله حسن‌زاده آملی بودند. [خودشان هم] شاگردانی تربیت کردند و محقق و اندیشمند بودند. جانباز و برادر دو شهید هم بودند؛ یعنی خانوادگی پای کار انقلاب بوده‌اند و هستند. وظیفه دانستیم یاد کنیم و برای آن عزیز گرامی از پیشگاه خدای متعال علو درجات را درخواست کنیم.

دعای پایانی

پروردگارا! بر عزت، عظمت و اقتدار اسلام و مسلمانان و رهبر عظیم‌الشان انقلاب اسلامی بیفزای. نقشه‌های شوم دشمنان اسلام را نقش بر آب بفرما. پروردگارا! پیروزی‌های بزرگ را مایه دل‌خوشی، امید و شادی ملت ما قرار بده.

باران رحمت و برکت را فراوان روزی ما بفرما. پروردگارا! اموات و گذشتگان ما را ببخش و بیامرزد. مریض‌های ما را شفای عاجل عنایت بفرما. پروردگارا! بر قدرت، ایستادگی و عزت مردم لبنان، غزه، یمن، جبهه مقاومت و همه جا هر روز بیفزای. فرج مولا و صاحب ما را نزدیک بفرما.

اللَّهُمَّ اغْفِرِ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ فِي مَشَارِقِ
الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، تَابِعِ اللَّهُمَّ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ بِالْخَيْرَاتِ،
إِنَّكَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران